

Aktuální informace k zákonu o nemocenském pojištění

Otázkou posunu účinnosti zákona o nemocenském pojištění se zabývaly obě komory Parlamentu ČR dne 30. 11. 2006. Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) připravilo informaci k aktuální situaci projednávání tohoto zákona.

Dne 12. 5. 2006 byla rozeslána Sbírka zákonů, částka 64, v níž je uveřejněn pod č. 187 nový zákon o nemocenském pojištění. Uvedený zákon by měl nahradit dosavadní zákon č. 54/1956 a měl by nabýt účinnosti dnem 1. 1. 2007. Současně by měl nabýt účinnosti i tzv. doprovodný zákon č. 189/2006. Nový systém nemocenského pojištění obsahuje zásadní úpravy oproti dosavadnímu stavu:

- snížení sazby pojistného na nemocenské pojištění u zaměstnavatelů z 3,3 % na 1,4 % (zákonem o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti). Celková sazba se zaměstnavatelům snižuje z 26 % na 24,1 %;
- poskytování náhrady mzdy (platu) v prvních 14 kalendářních dnech trvání pracovní neschopnosti z prostředků zaměstnavatele;
- nemocenské náleží až od 15. kalendářního dne trvání pracovní neschopnosti a nemocenské pojištění provádějí pouze okresní správy sociálního zabezpečení, dělení zaměstnavatelů na organizace a malé organizace se ruší, povinnosti vyplývající z nemocenského pojištění jsou stejné pro všechny zaměstnavatele bez ohledu na počet zaměstnanců.

Vzhledem ke značným rozpočtovým dopadům snížené sazby pojistného na nemocenské pojištění předložila vláda do Poslanecké sněmovny 1. 9. 2006 návrh zákona, kterým se mění zákon o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v němž navrhla, aby

- **v roce 2007** zaměstnavatelé nadále platili pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti v současné výši (26%) a náhradu mzdy (platu) za prvních 14 kalendářních dnů trvání pracovní neschopnosti, kterou museli zaměstnancům vyplatit, si odečetli od pojistného, které musí odvést (tzv. refundaci jejich nákladů ze státního rozpočtu),
- **v roce 2008** se zaměstnavatelům snížila sazba o 1 procentní bod (z 26 % na 25 %), a aby si odečetli od pojistného pouze polovinu náhrady mzdy (platu),
- **v roce 2009** se sazba snížila o dalších 0,9 bodu (na 24,1%) a aby se náhrada mzdy (platu) nerefundovala, respektive by se refundovala ve výši poloviny v případech v zákoně uvedených.

Poslanecká sněmovna tento návrh zákona (sněmovní tisk č. 36) schválila 8. 11. 2006 (během projednávání byl podán poslanecký návrh na odložení účinnosti zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění a tím i odložení placení náhrady mzdy /platu/ za prvních 14 kalendářních dnů trvání pracovní neschopnosti zaměstnavatelem, ale tento návrh nebyl Poslaneckou sněmovnou schválen).

Senát návrh tohoto zákona (jako senátní tisk č. 398) projednal dne 30. listopadu 2006 a vrátil Poslanecké sněmovně **s následujícími pozměňovacími návrhy:**

- v roce 2007 bude platit dosavadní zákon č. 54/1956, o nemocenském pojištění a tak nedojde v tomto roce ani ke snížení pojistného ani nebude zavedena povinnost zaměstnavatelů hradit v době prvních 14 dnů pracovní neschopnosti náhradu mzdy (platu); jeho náběh bude v souladu se zákonem schváleným 8. 11. 2006 v PSP postupný od roku 2008;
- odkládá se účinnost zákona o nemocenském pojištění o jeden rok, tj. na 1. 1. 2008;
- zachovává se účinnost dnem 1. 1. 2007 některých změn v zákonech, které jsou měněny v souvislosti s novým zákonem o nemocenském pojištění (v zákoně č. 189/2006 Sb.). Tak například zaměstnavatelé by nesepisovali žádosti o důchod, výše sazby penále se snižuje na polovinu, a to i ve zdravotním pojištění, a některé další).

Tyto pozměňovací návrhy odpovídají politické dohodě ministra práce a sociálních věcí Petra Nečase s předsedou výboru pro sociální politiku PSP Zdeňkem Škromachem a musí je ještě schválit Poslanecká sněmovna (nadpoloviční většinou přítomných poslanců) a poté prezident republiky. Projednávání v PSP se uskuteční pravděpodobně 12. prosince t. r. (pokud by PSP senátní pozměňovací návrh neschválila, došlo by k hlasování o návrhu zákona v podobě schválené 8. 11. 2006 v PSP; ke schválení návrhu zákona je v takovém případě třeba 101 hlasů poslanců).

Bude-li účinnost zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění odložena, budou **v roce 2007:**

- **Organizace (nad 25 zaměstnanců) poskytovat dávky nemocenského pojištění tak jako dosud** (nemocenské budou poskytovat od prvního dne uznání pracovní neschopnosti).
- **Malé organizace (do 25 zaměstnanců) budou tak jako dosud vyplňovat měsíčně dosavadní tiskopis „Přehled o vyměřovacích základech a pojistném malé organizace“, budou přijímat od zaměstnanců žádosti o dávky a posílat je okresní správě sociálního zabezpečení.**

- **Nadále budou platit jen dvě redukční hranice pro výpočet denního vyměřovacího základu. K 1. 1. 2007 budou tyto redukční hranice v souladu se zákonem č. 54/1956 Sb. zvýšeny z 510 Kč na 550 Kč a ze 730 Kč na 790 Kč.** Okresní správy sociálního zabezpečení a organizace budou povinny přepočítat k 1. 1. 2007 výši dávek nemocenského pojištění, u nichž nárok přechází z roku 2006 do roku 2007, pokud byly vypočteny z vyššího denního vyměřovacího základu než 510 Kč, a u dávek přiznaných v roce 2007 postupovat podle těchto redukčních hranic. Příslušné nařízení vlády, kterým budou vyhlášeny uvedené výše redukčních hranic, bude vydáno v průběhu prosince t. r.

I když bude účinnost zákona o nemocenském pojištění odložena, k 1. 1. 2007 nabude účinnosti zákon č. 264/2006 Sb., kterým se mj. mění ustanovení o vyměřovacím základu pro odvod pojistného na sociální a zdravotní pojištění v zákoně č. 589/1992 Sb. a zákoně č. 592/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Mgr. Helena Lisá
odd. styků s veřejností MPSV

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

Mgr. Helena Lisá, oddělení styků s veřejností MPSV, tel.: 221 922 629, e-mail: helena.lisa@mpsv.cz,
www.mpsv.cz, www.noviny-mpsv.cz

Ministerstvo práce a sociálních věcí vzniklo v roce 1990. Do jeho kompetence spadá sociální politika (problematika zdravotně postižených, sociální služby, sociální dávky, rodinná politika apod.), sociální pojištění (důchody, nemocenské, apod.), oblast zaměstnanosti (trh práce, podpora zaměstnanosti, zahraniční zaměstnanost apod.), pracovněprávní legislativa, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, rovnost žen a mužů, migrace a integrace cizinců, oblast čerpání finanční pomoci z ESF, atd. K 1. lednu 2005 činil počet systemizovaných pracovních míst v celém resortu práce a sociálních věcí 18 194. Mezi organizace, které MPSV metodicky řídí, patří úřady práce, Česká správa sociálního zabezpečení, Státní úřad inspekce práce, inspektoráty práce, Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. MPSV přímo spravuje pět ústavů sociální péče - DÚSP Tlaskov, ÚSP Zbůch, ÚSP Brno-Chrlice, ÚSP Brno-Královo Pole a ÚSP Hrabyně. Mezi příspěvkové organizace v resortu patří Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, Institut výchovy bezpečnosti práce a Výzkumný ústav bezpečnosti práce.